

Citace záznamu

Lucia Krajčířová, Zámek Rosice, místnost č. 224, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/899>, vyhledáno 29. 4. 2024.

Zámek Rosice, místnost č. 224

Číslo záznamu: 899

Bližší určení díla: Dekorativní štuková výzdoba klenby, tzv. komunikující rámy

Památkově chráněno, č. úskp: 28272/7-941

Umístění: Štuková klenba třetího sálu č. 224 prvního patra severního křídla zámku.

Datec: 1618

Rosice, zámek, třetí sál č. 224, klenba se štukovou výzdobou
(Vojtěch Krajčů, listopad 2020)

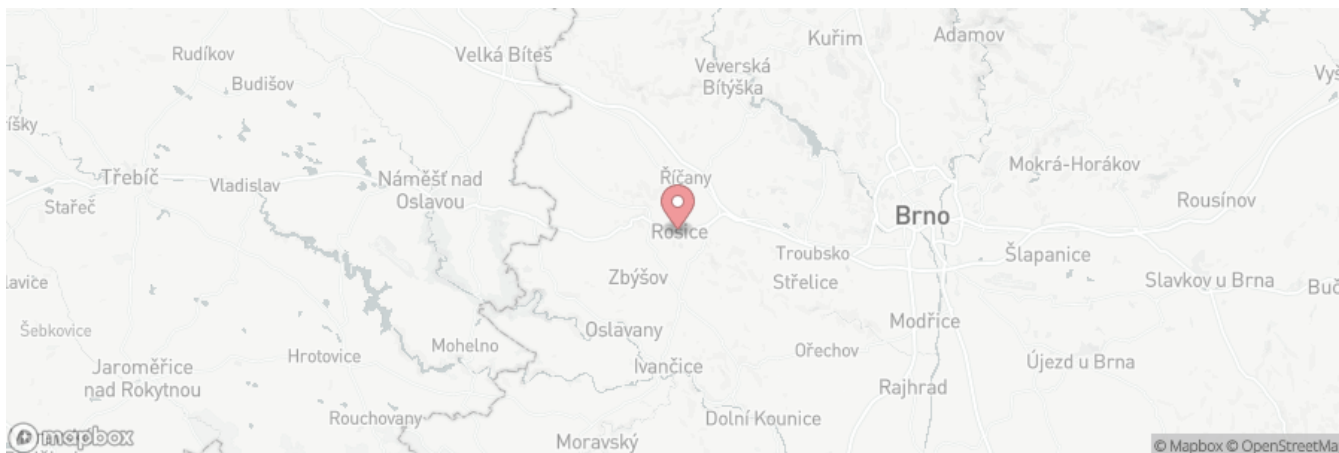
Anotace

Zámek v Rosicích u Brna patří k zámkům arkádového typu, rod pánů ze Žerotína ho vybudoval na základech středověké tvrze postupně v druhé polovině 16. století. V roce 1618 vznikla štuková výzdoba ve třech sálech rukou štukatéra Hanse Falcka na objednávku Karla staršího ze Žerotína. Klenbu nejmenšího ze tří sálů zdobí geometrický vzorec oválů propojených lištami, tzv. komunikujícími rámy.

Abstract

The chateau in Rosice near Brno belongs to the arcade-type chateaux. It was built in the second half of the 16th century by the family of the Lords of Žerotín on the grounds of a medieval fortress. In 1618, the stucco decoration in the three halls was created by the stucco artist Hans Falck on the order of Charles the Elder of Žerotín. The stuccowork belongs to the group of geometric stuccoes, combining communicating frames and rhythmic cartouches with heart motifs and carved rosettes.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Jihomoravský kraj	Brno-venkov (okres)	Rosice	Rosice u Brna
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
Žerotínovo náměstí 1		49.1823529, 16.3857148	

Technika šuku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
		monochromie (stávající stav)	Původní stav s druhotnými zásahy

Umělecko-historický popis

Rosický zámek stojí na místě středověkého hradu, v náznacích dodnes patrného v ostění kamenných portálků a v hmotě nároží severního křídla. Raně renesanční přestavba za držení Dobeše Černožského z Boskovic a Bohunky z Pernštejna je dodnes viditelná v jihovýchodní části přízemí, kde byl prostor opatřen valenou klenbou s výsečemi a hřebínkovým hvězdicovým dekorem. Od roku 1562 držel panství Rosice Jan starší ze Žerotína, který započal s přestavbou středověkého hradu na renesanční zámek s arkádovým nádvořím. Po jeho smrti se zámku ujal jeho syn Karel starší, jenž navázal ve stavebních aktivitách na svého otce a dokončil přestavbu zámku. Právě za jeho působení vznikly také nejvýznamnější interiérové dekorace v prvním patře zámku – malované grotesky a emblemata ve dvou sálech západního křídla a geometrické štukatury na klenbách tří místností v severním traktu. Kontakty na umělce Karlovi staršímu zprostředkovali agenti, mimo jiné Jeroným Bonacina, který působil ve Vídni a který pravděpodobně do Rosic doporučil Hanse Falcka. Tento štukatérský mistr a vídeňský měšťan přijal od Karla staršího nabídku na výzdobu tří pokojů rosičského zámku, jak nás informuje vzácně dochovaná smlouva podepsaná v Třebíči 11. září 1618.

Nejmenší z trojice místností se štukovými klenbami má zrcadlovou klenbu s obdélným rámem, z jehož rohů vybíhají lišty v délce celé klenební hrany. V jednotlivých kápích jsou pak umístěny ležaté ovály s lištami na principu komunikujících rámců. Analogie k obrazci ve druhé malé prostoro rosičského zámku zase nacházíme v tzv. Stříbrkomoře zámku v Bučovicích (80. léta 16. století), ve Schwanzově domě v Brně (1596), dnes již neexistující klenbě jezuitské koleje v Brně (konec 16. století) či na zámku v Moravci (po roce 1595).

Literatura

Jaroslav Dytrych, *Zámek Rosice*, Rosice 2002.

Ladislav Hosák – Metoděj Zemek, *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I. Jižní Morava*, Praha 1981, s. 204.

Ondřej Jakubec, Motiv srdce v pozdně renesančních štukaturách Moravy a Polska. In *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Philosophica - Aesthetica. 23, Historia artium. 4, Sborník k 80. narozeninám prof. PhDr. Rudolfa Chadrabý, CSc.* Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc, 2002, s. 297-324.

Ondřej Jakubec, Skupina pozdně renesančních štukatur na Moravě, jejich styl a význam – možnosti a meze interpretace, *Umění* 51, 2003, č. 4, s. 278-291.

Tomáš Knoz, Šlechtická paměť v uměleckém ztvárnění moravských renesančních zámků, in: Václav Bůžek – Pavel Král (eds.), *Paměť urozenosti*, Praha 2007, s. 23-36.

Tomáš Knoz, Karel starší ze Žerotína. Stavebník a jeho stavitelé, *Cour d'honneur*, č. 1, 1998, s. 19-23.

Tomáš Knoz, *Renesance a manýrismus na zámku v Rosicích*, Rosice 1996.

Augustin Kratochvíl, *Vlastivěda moravská. Ivančický okres*, Brno 1904, s. 269-270.

Miroslav Plaček, *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2001, s. 303-304.

Veronika Řezníčková, Štukové dekorativní systémy ve vzájemné symbióze. Recepty italských vzorů na Moravě, *Zprávy památkové péče* 80, 2020, č. 3-4, s. 304-312.

Eva Šamánková, *Architektura české renesance*, Praha 1961, s. 51.

Prameny

Jan Eliáš, *Zámek Rosice. Stavebně historický průzkum II. Architektonický rozbor vnitřního zámku. Textová část*, Brno 1990.

Jan Eliáš, *Zámek Rosice. Stavebně historický průzkum I. Dějiny zámku SHP, předzámčí. Textová část*, Brno 1989.

Pavel Mrověc – Vojtěch Krajíček, *Restaurátorský průzkum místností č. 222, 223 a 224 s geometrickou renesanční štukovou výzdobou na zámku v Rosicích u Brna*, restaurátorská zpráva, Litomyšl 2021.

MZA Brno, G2, Nová sbírka, č. 472/2. Smlouva o provedení štukových dekorací, 11. 9. 1618.

Veronika Řezníčková, *Dekoratívni štukatérství na Moravě v letech 1550-1620. Mezi místní tradicí a recepty italských vzorů* (magisterská diplomová práce), Seminář dějin umění FF MUNI, Brno 2020.

Renata Tišlová, *Chemicko-technologický průzkum vzorků, nástropní štuková výzdoba místnosti č. 222, zámek Rosice*, Litomyšl 2021.

Autoři záznamu

Lucia Krajčířová

Datum poslední změny

6.3.2023

Fotodokumentace současného stavu

Rosice, zámek, severozápadní nároží zámku (Vojtěch Krajíček, listopad 2020)

Rosice, zámek, třetí sál č. 224 (Vojtěch Krajíček, listopad 2020)

Rosice, zámek, třetí sál č. 224 (Vojtěch Krajíček, listopad 2020)

Rosice, zámek, třetí sál č. 224, klenba se štukovou výzdobou (Vojtěch Krajíček, listopad 2020)